

Repertoriul jurisprudenței

CONCLUZIILE AVOCATULUI GENERAL
NILS WAHL
prezentate la 12 februarie 2015¹

Cauza C-583/13 P

**Deutsche Bahn AG
DB Mobility Logistics AG
DB Energie GmbH
DB Netz AG
DB Schenker Rail GmbH
DB Schenker Rail Deutschland AG
Deutsche Umschlaggesellschaft Schiene-Straße mbH (DUSS)
împotriva**

Comisiei Europene

„Recurs — Articolul 20 alineatul (4) și articolul 28 din Regulamentul (CE) nr. 1/2003 al Consiliului — Competențele de inspecție ale Comisiei — Dreptul fundamental la inviolabilitatea domiciliului — Dreptul fundamental la un control jurisdicțional efectiv — Jurisprudența Dow Benelux — Sarcina probei — Consecințe ale unor percheziții nelegale efectuate de Comisie”

1. Protecția juridică împotriva perchezițiilor nejustificate în locuințele particulare efectuate de autoritățile de aplicare a legii este considerată, în general, drept unul dintre principiile care marchează diferențele dintre societățile bazate pe statul de drept și alte forme, mai represive, de guvernământ.
2. Cu toate acestea, este universal recunoscut faptul că, chiar și în comunitățile guvernate prin norme de drept, precum Uniunea Europeană, autoritățile publice trebuie să fie învestite cu competențe de investigare efective în scopul urmăririi încălcărilor suspectate.
3. Legislația trebuie, așadar, să stabilească un echilibru între dreptul la protecția vieții private, pe de o parte, și aplicarea eficientă a legii, pe de altă parte.
4. Prezenta procedură privește aspectul dacă, în contextul dreptului Uniunii privind concurența, a fost realizat echilibrul corespunzător între necesitatea unor instrumente eficiente de investigare și dreptul la protecția împotriva unor percheziții nejustificate. Mai precis, Curtea este chemată să răspundă la următoarele două întrebări: (i) actualul sistem al Uniunii privind inspecțiile în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1/2003² este compatibil cu articolele 7 și 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „carta”)? și (ii) care sunt, în cadrul acestui sistem, consecințele unei percheziții nelegale efectuate de Comisie?

¹ — Limba originală: engleza.

² — Regulamentul Consiliului din 16 decembrie 2002 privind punerea în aplicare a normelor de concurență prevăzute la articolele 81 și 82 din tratat (JO L 1, p. 1, Ediție specială, 08/vol. 1, p. 167).

I – Cadrul juridic

5. Articolul 20 din Regulamentul nr. 1/2003 (intitulat „Competențele de inspecție ale Comisiei”) prevede:

„(1) Pentru a-și îndeplini îndatoririle atribuite prin prezentul regulament, Comisia poate să desfășoare toate inspecțiile necesare la întreprinderi și asociațiile de întreprinderi.

(2) Reprezentanții oficiali și celelalte persoane care îi însoțesc, autorizate de Comisie să desfășoare o inspecție, sunt împuternicite:

- (a) să intre în orice incinte, terenuri și mijloace de transport ale întreprinderilor și asociațiilor de întreprinderi;
- (b) să examineze registrele și alte documente privind activitatea, indiferent de suportul pe care sunt păstrate;
- (c) să ia sau să obțină, sub orice formă, copii sau extrase din aceste registre și documente;

[...]

(4) Întreprinderile și asociațiile de întreprinderi sunt obligate să se supună inspecțiilor dispuse de Comisie prin decizie. Decizia indică obiectul și scopul inspecției, stabilește data la care începe și indică sancțiunile prevăzute la articolele 23 și 24, precum și dreptul de a ataca decizia la Curtea de Justiție.
[...]

[...]

(6) Atunci când reprezentanții oficiali și celelalte persoane care îi însoțesc, autorizate de Comisie, constată că o întreprindere se opune inspecției dispuse în temeiul prezentului articol, statul membru în cauză le acordă asistența necesară, solicitând, dacă este cazul, sprijinul forțelor de ordine sau al unei autorități publice de aplicare a legii echivalente, astfel încât să le dea posibilitatea de a desfășura inspecția.

(7) În cazul în care asistența prevăzută la alineatul (6) presupune autorizarea unei autorități judiciare în conformitate cu dreptul național, această autorizație trebuie să fie solicitată. Autorizația poate fi de asemenea solicitată și ca măsură de precauție.

(8) Atunci când este solicitată autorizația menționată la alineatul (7), autoritatea judiciară națională verifică dacă decizia Comisiei este autentică și dacă măsurile coercitive preconizate nu sunt nici arbitrare și nici excesive, având în vedere obiectul inspecției. Atunci când verifică proporționalitatea măsurilor coercitive, autoritatea judiciară națională poate solicita Comisiei, direct sau prin intermediul autorității de concurență a statului membru, explicații detaliate, în special privind motivele care determină Comisia să suspecteze încălcarea articolelor [101 și 102 din tratat], cât și privind gravitatea încălcării suspectate și privind natura implicării întreprinderii în cauză. Totuși, autoritatea judiciară națională nu poate pune în discuție necesitatea inspecției și nici nu poate solicita să i se furnizeze informații din dosarul Comisiei. Controlul legalității deciziei Comisiei este exercitat doar de Curtea de Justiție.”

6. În plus, articolul 28 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1/2003 prevede:

„(1) Fără a aduce atingere articolelor 12 și 15, informațiile colectate în temeiul articolelor 17-22 se folosesc doar pentru scopul în care au fost obținute.”

II – Istoricul cauzei

7. În anul 2011, Comisia a adoptat trei decizii, prin fiecare dispunându-se efectuarea unei inspecții în incintele Deutsche Bahn AG și în mai multe filiale ale sale (DB Mobility Logistics, DB Netz AG, DB Energie GmbH, DB Schenker Rail GmbH, DB Schenker Rail Deutschland AG și Deutsche Umschlagengesellschaft Schiene-Straße mbH) (denumite în continuare, în mod colectiv, „Deutsche Bahn” sau „recurentele”). Deutsche Bahn este o întreprindere care desfășoară activități în sectorul transportului național și internațional de mărfuri și de călători, al logisticii și al prestării de servicii accesorii în transportul feroviar.

8. Prima decizie de inspecție³ a fost notificată Deutsche Bahn la 29 martie 2011, moment la care inspectorii Comisiei au solicitat accesul în localurile Deutsche Bahn din Berlin, din Frankfurt am Main și din Mainz (Germania). Decizia avea ca obiect tratamentul preferențial potențial nejustificat acordat de DB Energie altor filiale aparținând grupului Deutsche Bahn sub forma unui sistem de reduceri pentru aprovizionarea cu energie electrică de tracțiune (în continuare „prima încălcare suspectată”).

9. În cursul inspecțiilor, inspectorii Comisiei au descoperit în incintele Deutsche Bahn documente despre care Comisia a apreciat că pot indica existența unui alt comportament anticoncurențial (denumite în continuare „documentele privind DUSS”) și, ca urmare a acestui fapt, la 31 martie 2011, o altă decizie de inspecție (denumită în continuare „a doua decizie de inspecție”) a fost notificată Deutsche Bahn, în timp ce prima inspecție era încă în curs de desfășurare. A doua decizie de inspecție avea ca obiect încălcări suspectate în materia concurenței săvârșite de Deutsche Umschlagengesellschaft Schiene-Straße (denumită în continuare „DUSS”) prin folosirea strategică a infrastructurii administrate de Deutsche Bahn (în continuare „a doua încălcare suspectată”) ⁴.

10. Prima și cea de a doua inspecție s-au finalizat la 31 martie și, respectiv, la 1 aprilie 2011.

11. Ulterior, a fost adoptată o altă decizie de inspecție (denumită în continuare „a treia decizie de inspecție”) ⁵, care a fost notificată Deutsche Bahn la 26 iulie 2011. Obiectul celei de a treia inspecții viza de asemenea încălcări suspectate în materia concurenței săvârșite de DUSS. A treia inspecție a fost efectuată între 26 și 29 iulie 2011.

III – Procedura în fața Tribunalului și hotărârea atacată

12. În urma inspecțiilor, Deutsche Bahn a formulat acțiuni împotriva Comisiei în fața Tribunalului în vederea anulării celor trei decizii de inspecție (denumite în continuare „deciziile atacate”) pentru motivele că acestea încălcau dreptul Deutsche Bahn la respectarea vieții private, dreptul său la protecție jurisdicțională efectivă, dreptul său la apărare, precum și principiul proporționalității.

13. Prin Hotărârea din 6 septembrie 2013, Deutsche Bahn și alții/Comisia, pronunțată în cauzele conexe T-289/11, T-290/11 și T-521/11 (denumită în continuare „hotărârea atacată”) ⁶, Tribunalul a respins aceste acțiuni în totalitate și a obligat Deutsche Bahn la plata cheltuielilor de judecată.

3 — Decizia C(2011) 1774 din 14 martie 2011.

4 — Decizia C(2011) 2365 din 30 martie 2011.

5 — Decizia C(2011) 5230 din 14 iulie 2011.

6 — EU:T:2013:404.

IV – Procedura în fața Curții și concluziile părților

14. Prin recursul formulat, depus la Curte la 18 noiembrie 2013, recurentele solicită Curții:

- anularea hotărârii atacate;
- anularea deciziilor atacate;
- obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.

15. La rândul său, Comisia solicită Curții:

- respingerea recursului;
- obligarea recurentelor la plata cheltuielilor de judecată.

16. În susținerea poziției Comisiei au depus observații scrise guvernul spaniol și Autoritatea de Supraveghere AELS, ambele, precum și recurentele și Comisia prezentând și argumente orale în ședința desfășurată la 4 decembrie 2014.

V – Aprecierea motivelor de recurs

17. Recurentele invocă patru motive de recurs, pe care le vom examina pe rând. Înainte de a face acest lucru, vom ilustra în mod succint câteva aspecte-cheie ale sistemului prevăzut de Regulamentul nr. 1/2003 cu privire la inspecțiile efectuate de Comisie.

A – Introducere

18. Legalitatea unei inspecții efectuate de Comisie în localurile unei întreprinderi depinde de conținutul deciziei Comisiei prin care se dispune ca întreprinderea să se supună inspecției. Potrivit articolului 20 alineatul (4) din Regulamentul nr. 1/2003, decizia „indică obiectul și scopul inspecției”. Prin urmare, în jurisprudența sa, Curtea a statuat că revine în principiu Comisiei sarcina de a indica într-un mod cât mai precis posibil ceea ce se cercetează și elementele la care trebuie să se refere verificarea, deși nu i se cere acesteia să facă o delimitare precisă a pieței relevante și nici calificarea juridică exactă a încălcărilor prezumate sau indicarea perioadei în care aceste încălcări ar fi fost săvârșite⁷. Această obligație specifică de motivare a fost în mod constant descrisă de Curte drept „o cerință fundamentală, întrucât ea are ca obiect nu numai să pună în evidență caracterul justificat al intervenției preconizate în interiorul întreprinderilor avute în vedere, ci și să le acorde acestora din urmă posibilitatea de a înțelege întinderea obligației de colaborare care le revine, garantând în același timp dreptul lor la apărare”⁸.

19. Spre deosebire de obligațiile sale în ceea ce privește incintele unde nu se desfășoară activități economice (articolul 21 din Regulamentul nr. 1/2003), în cazul unei societăți supuse unei inspecții în temeiul articolului 20 din acest regulament, Comisia nu trebuie să aibă niciun fel de bănuieli concrete cu privire la existența unor fapte ilicite săvârșite de respectiva societate: este suficient ca ea să suspecteze faptul că societatea ar putea deține informații relevante.

7 — A se vedea printre altele Hotărârea Nexans și Nexans France/Comisia (C-37/13 P, EU:C:2014:2030, punctul 36 și jurisprudența citată).

8 — *Ibidem* (punctul 34 și jurisprudența citată).

20. Sub rezerva cerințelor descrise mai sus, decizia Comisiei nu este, în sine, supusă unui control jurisdicțional *ex ante*. Numai atunci când sunt preconizate măsuri coercitive, iar dreptul național aplicabil impune o autorizație judiciară prealabilă în acest scop are loc un control jurisdicțional incidental al deciziei de inspecție. Cu toate acestea, având în vedere limitele unui astfel de control judiciar stabilite la articolul 20 alineatul (8) din Regulamentul nr. 1/2003, pare improbabil ca o instanță națională să refuze acordarea măsurilor coercitive solicitate într-un anumit caz. Chiar dacă s-ar întâmpla acest lucru, refuzul unei întreprinderi vizate de a se supune unei decizii de inspecție ar putea fi în orice caz sancționat în temeiul articolelor 23 și 24 din Regulamentul nr. 1/2003⁹.

21. Potrivit articolului 28 din Regulamentul nr. 1/2003, orice documente sau informații colectate în cursul unei inspecții trebuie, în afara excepțiilor prevăzute în același regulament, să fie folosite doar pentru scopul în care au fost obținute. Astfel cum a statuat Curtea, cerința menționată este destinată să protejeze dreptul la apărare al întreprinderilor în cauză. Acest drept ar fi grav compromis dacă Comisia ar putea invoca împotriva întreprinderilor probe care, obținute în cursul unei investigații, ar fi străine de obiectul și de scopul acesteia¹⁰.

22. Cu toate acestea, după cum a statuat Curtea în Hotărârea Dow Benelux, dispoziția menționată mai sus nu împiedică Comisia să inițieze o investigație în scopul de a verifica sau de a suplimenta informațiile de care a luat cunoștință în mod întâmplător pe parcursul unei alte investigații, în cazul în care aceste informații indică posibila existență a unei alte încălcări a normelor de concurență ale Uniunii. A interzice Comisiei să procedeze astfel ar constitui o ingerință inutilă în competențele sale de investigare, din moment ce întreprinderea răspunzătoare de potențiala încălcare este liberă să își exercite pe deplin dreptul la apărare în cadrul noii investigații¹¹. Nu există, așadar, nicio interdicție a utilizării informațiilor găsite în mod întâmplător, cu condiția ca o nouă investigație să fie inițiată și desfășurată în conformitate cu Regulamentul nr. 1/2003.

23. În sfârșit, Curtea a statuat de asemenea că o întreprindere care a făcut obiectul unei inspecții dispuse de Comisie poate contesta, în fața instanțelor Uniunii, decizia prin care s-a dispus inspecția. În cazul în care decizia este anulată, Comisia nu poate utiliza, în cadrul procedurii privind încălcarea suspectată a normelor de concurență ale Uniunii, niciun document sau alt element probator pe care l-a obținut în cursul acestei investigații, în caz contrar decizia privind încălcarea putând, în măsura în care este întemeiată pe astfel de mijloace de probă, să fie anulată de instanțele Uniunii¹².

24. Acesta este contextul în care vom analiza acum cele patru motive de recurs.

B – *Primul motiv de recurs*

25. Prin intermediul primului motiv de recurs, recurentele susțin că Tribunalul a interpretat și a aplicat în mod incorect dreptul fundamental la inviolabilitatea domiciliului, astfel cum este garantat la articolul 7 din cartă și la articolul 8 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (denumită în continuare „CEDO”).

9 — În cazul în care se constată că întreprinderea a încălcat normele de concurență ale Uniunii, chiar și o întârziere în cooperarea cu Comisia ar determina o majorare a amenzii: a se vedea de exemplu Hotărârea Koninklijke Wegenbouw Stevin/Comisia (T-357/06, EU:T:2012:488, punctele 220-240).

10 — A se vedea Hotărârea Roquette Frères (C-94/00, EU:C:2002:603, punctul 48 și jurisprudența citată).

11 — A se vedea Hotărârea Dow Benelux/Comisia (85/87, EU:C:1989:379, denumită în continuare „Dow Benelux”, punctele 17-19). A se vedea de asemenea Hotărârea Limburgse Vinyl Maatschappij și alții/Comisia (C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P-C-252/99 P și C-254/99 P, EU:C:2002:582, denumită în continuare „Hotărârea PVC”, punctul 301).

12 — A se vedea Hotărârea Roquette Frères (EU:C:2002:603, punctul 49 și jurisprudența citată).

26. La punctele 42-102 din hotărârea atacată, Tribunalul a arătat, făcând trimitere la jurisprudența constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului (denumită în continuare „Curtea EDO” sau „Curtea de la Strasbourg”), că un grad acceptabil de protecție împotriva ingerințelor în dreptul consacrat la articolul 8 din CEDO implică un cadru legal și limite stricte. Tribunalul a explicat în continuare că există cinci categorii de garanții: (i) motivarea deciziilor de inspecție, (ii) limitele impuse Comisiei cu ocazia desfășurării inspecției, (iii) imposibilitatea Comisiei de a impune inspecția cu forța, (iv) intervenția instanțelor naționale și (v) existența unor căi de atac *a posteriori*. După examinarea faptelor și a dispozițiilor prevăzute în Regulamentul nr. 1/2003, Tribunalul a ajuns la concluzia că toate cele cinci categorii de garanții au fost asigurate în cauzele supuse analizei. În aceste condiții, Tribunalul a respins motivul invocat în primă instanță, întemeiat pe încălcarea dreptului la inviolabilitatea domiciliului ca urmare a lipsei unei autorizări judiciare prealabile a inspecțiilor Comisiei.

27. În esență, recurentele susțin că Tribunalul a interpretat în mod incorect jurisprudența Curții EDO cu privire la articolul 8 din CEDO, potrivit căreia, într-o situație precum cea în discuție în deciziile atacate, Comisia are obligația de a obține o autorizație judiciară prealabilă din partea Tribunalului sau din partea unei instanțe naționale. Pe de o parte, în opinia recurentelor, Tribunalul a interpretat în mod eronat Hotărârile Curții EDO *Colas Est*¹³, *Liotard Frères*¹⁴ și *Canal Plus*¹⁵, în măsura în care a considerat că lipsa unei autorizări judiciare prealabile era doar unul dintre elementele luate în considerare de Curtea EDO atunci când aceasta a concluzionat că articolul 8 din CEDO a fost încălcat. Recurentele susțin că Tribunalul ar fi trebuit, dimpotrivă, să considere că necesitatea unei autorizări judiciare prealabile este un factor-cheie care a stat la baza hotărârilor Curții EDO. În plus, în opinia lor, Tribunalul a interpretat în mod incorect Hotărârile *Harju*¹⁶ și *Heino*¹⁷, stabilind că lipsa unui mandat prealabil poate fi „compensată” de un control jurisdicțional complet *a posteriori*. În realitate, în aceste două cauze, intervențiile autorităților publice au fost justificate prin motive de urgență. În măsura în care, în prezentele cauze, Comisia nu a solicitat o autorizație judiciară prealabilă, în pofida faptului că nu exista nicio urgență, Tribunalul ar fi trebuit să constate că aceasta a acționat cu încălcarea principiului proporționalității.

28. Comisia, susținută de Autoritatea de Supraveghere AELS și de guvernul spaniol, răspunde că Tribunalul a apreciat în mod corect compatibilitatea deciziilor atacate cu dreptul fundamental la inviolabilitatea domiciliului și nu a interpretat în mod incorect jurisprudența CEDO în această privință.

29. Primul motiv de recurs ridică, în esență, problema dacă actualul sistem de inspecții al Uniunii în temeiul articolului 20 alineatul (4) din Regulamentul nr. 1/2003 este compatibil cu respectarea dreptului fundamental la inviolabilitatea domiciliului, astfel cum este acesta consacrat la articolul 7 din cartă și la articolul 8 din CEDO. În special, se solicită Curții să stabilească dacă o autorizație judiciară *ex ante* trebuie să fie solicitată de Comisie, ca regulă generală, cel puțin atunci când nu există niciun motiv ca această instituție să acționeze de urgență.

30. Precum Comisia, guvernul spaniol și Autoritatea de Supraveghere AELS, considerăm că Tribunalul nu a interpretat și nu a aplicat în mod incorect hotărârile Curții EDO menționate de recurente. Astfel, în stadiul actual al jurisprudenței Curții de la Strasbourg, nu se poate susține că, astfel cum afirmă recurentele, protecția dreptului consacrat la articolul 8 din CEDO obligă o autoritate antitrust să

13 — Curtea Europeană a Drepturilor Omului, Hotărârea *Société Colas Est* și alții împotriva Franței, nr. 37971/97, CEDO 2002-III.

14 — Curtea Europeană a Drepturilor Omului, Hotărârea *Société Métallurgique Liotard Frères* împotriva Franței, nr. 29598/08, CEDO 2011.

15 — Curtea Europeană a Drepturilor Omului, Hotărârea *Société Canal Plus* și alții împotriva Franței, nr. 29408/08, CEDO 2010.

16 — Curtea Europeană a Drepturilor Omului, Hotărârea *Harju* împotriva Finlandei, nr. 56716/09, CEDO 2011.

17 — Curtea Europeană a Drepturilor Omului, Hotărârea *Heino* împotriva Finlandei, nr. 56720/09, CEDO 2011.

obțină întotdeauna o autorizație judiciară înainte de efectuarea unor inspecții la fața locului în incintele comerciale. Nu se poate susține nici că, din rațiuni de proporționalitate, se poate renunța la o astfel de autorizație numai atunci când există motive care să justifice o acțiune urgentă din partea autorităților publice.

31. De la bun început, trebuie amintit faptul că, extinzând garanțiile consacrate la articolul 8 paragraful 1 din CEDO la persoane juridice, precum întreprinderile, Curtea de la Strasbourg a fost prudentă, afirmând că acestea din urmă nu trebuie să fie asimilate în întregime cu persoanele fizice¹⁸ și că incintele comerciale nu trebuie tratate la fel ca locuințele private. Astfel, începând cu Hotărârea Niemitz¹⁹, Curtea EDO a statuat în mod constant că autoritățile publice sunt îndreptățite în mai mare măsură să interfereze cu dreptul protejat de articolul 8 atunci când este vorba de localuri profesionale sau comerciale.

32. În al doilea rând și mai important, spre deosebire de recurente, nu vedem cum hotărârile sus-menționate pronunțate de Curtea EDO Colas Est, Liotard Frères și Canal Plus ar putea fi interpretate în sensul că obligă o autoritate antitrust să solicite o astfel de autorizație judiciară prealabilă ca regulă generală, obligație a cărei nerespectare ar încălca articolul 8 din CEDO. Nu suntem convinși nici de faptul că jurisprudența Harju și Heino ar fi irelevantă pentru prezenta procedură.

33. Pentru început, trebuie subliniat faptul că, în timp ce Hotărârea Colas Est se referă în mod special la încălcarea articolului 8 din CEDO, în Hotărârile Liotard Frères și Canal Plus, Curtea de la Strasbourg și-a concentrat atenția exclusiv pe pretinsa încălcare a articolului 6 paragraful 1 din CEDO. Prin urmare, recurentele nu pot reproșa în mod rezonabil Tribunalului că ar fi făcut trimitere doar la Hotărârea Colas Est atunci când a analizat motivul întemeiat pe încălcarea articolului 7 din cartă.

34. În orice caz, considerăm că Tribunalul a făcut o analiză detaliată a tuturor acestor hotărâri și că a ajuns în mod corect la concluzia că lipsa unui mandat prealabil nu a fost decât unul dintre factorii luați în considerare de Curtea EDO în cauzele menționate atunci când aceasta a hotărât cu privire la încălcările CEDO invocate de părți²⁰. Astfel, Curtea de la Strasbourg a ajuns întotdeauna la o astfel de constatare numai pe baza unei analize de ansamblu a tuturor împrejurărilor de fapt și de drept pertinente ale fiecărui caz concret. Mai precis, această instanță a examinat, printre alți factori, amploarea competențelor cu care era investită autoritatea publică competentă, împrejurările în care a avut loc ingerința în dreptul fundamental, aspectul dacă sistemul legislativ respectiv prevedea anumite garanții, precum și, mai important, posibilitatea unui control jurisdicțional efectiv *a posteriori*.

35. Două hotărâri recente ale Curții EDO, care se referă chiar la pretinse încălcări ale articolului 8 din CEDO, par să confirme această interpretare a jurisprudenței sus-menționate.

36. În cauza Bernh Larsen, s-a solicitat Curții EDO să stabilească dacă articolul 8 din CEDO se opunea unei cereri a autorităților fiscale norvegiene, transmisă către trei societăți în cadrul unui control fiscal, de a pune la dispoziție în vederea inspecției, la biroul fiscal, o copie back-up a serverului informatic. Curtea de la Strasbourg a arătat că, deși nu era comparabilă cu aplicarea sechestrelor în procedurile penale sau cu executarea sancțiunilor penale, o astfel de solicitare era obligatorie din punct de vedere juridic pentru cele trei societăți, care s-ar fi putut vedea confruntate cu sancțiuni administrative în cazul în care nu s-ar fi conformat acestei solicitări. În consecință, Curtea EDO a considerat că cererea aducea atingere dreptului acestor societăți la respectarea domiciliului și a corespondenței. Cu toate

18 — A se vedea de exemplu Curtea Europeană a Drepturilor Omului, Hotărârea Bernh Larsen Holding AS și alții împotriva Norvegiei, nr. 24117/08, § 159 și jurisprudența citată, CEDO 2013.

19 — Curtea Europeană a Drepturilor Omului, Hotărârea Niemietz împotriva Germaniei din 16 decembrie 1992, § 31, Seria A nr. 251-B. A se vedea de asemenea Hotărârea Société Colas Est și alții împotriva Franței, citată la nota de subsol 13.

20 — A se vedea în special punctele 64-73 și 108-110 din hotărârea atacată.

acestea, în pofida faptului că niciun organ judiciar nu autorizase în prealabil cererea, Curtea EDO a concluzionat că o astfel de ingerință era justificată. Printre alți factori, această instanță a luat act de faptul că legislația națională impunea limitări considerabile puterilor autorităților respective și prevedea mijloace de protecție eficiente și adecvate împotriva abuzului²¹.

37. În plus, în Hotărârea Delta Pekárny, pronunțată recent, Curtea EDO a examinat dacă o inspecție efectuată în 2003 de autoritatea națională de concurență din Cehia în incintele unei societăți a condus la încălcarea articolului 8 din CEDO. Curtea de la Strasbourg a considerat că, pentru societatea în cauză, inspecția în litigiu a încălcat dreptul la inviolabilitatea domiciliului. Argumentul a fost însă acela că decizia de autorizare a inspecției nu putea să facă obiectul unui control jurisdicțional efectiv nici *ex ante*, nici *ex post*. Astfel, singura posibilitate a reclamantilor de a formula obiecții în privința legalității inspecției exista în cadrul procedurii referitoare la constatările pe fond făcute de autoritatea de concurență. În acest context, aspecte precum necesitatea, durata sau scopul inspecției, precum și caracterul său proporțional nu puteau fi supuse unui control jurisdicțional²².

38. Important este faptul că, în Hotărârea Delta Pekárny, Curtea EDO a statuat în mod explicit că lipsa unui mandat judiciar prealabil poate fi compensată de un control jurisdicțional efectiv *ex post* care să vizeze toate elementele de fapt și de drept. În acest context, Curtea EDO a făcut în mod expres trimitere printre altele la Hotărârea Harju, a cărei relevanță în prezenta cauză a fost contestată de recurente, după cum am menționat mai sus²³. La fel, în Hotărârea Bernh Larsen, această instanță a ajuns la concluzia că nu a avut loc nicio încălcare a articolului 8 din CEDO, chiar fără a analiza dacă acțiunile întreprinse de autoritățile publice erau justificate prin vreun motiv de urgență.

39. Pe acest temei, trebuie să concluzionăm că Tribunalul nu a săvârșit o eroare de drept în interpretarea jurisprudenței Curții EDO menționate de recurente. Tribunalul nu a săvârșit o eroare de drept nici în aplicarea acestei jurisprudențe în cauza cu care a fost sesizat.

40. Astfel, în cadrul sistemului Uniunii, un nivel adecvat de protecție a dreptului fundamental la inviolabilitatea domiciliului este garantat de controlul judiciar *ex post* care poate fi exercitat de instanțele Uniunii. În opinia noastră, nu există nicio îndoială că jurisdicția instanțelor Uniunii acoperă toate aspectele de fapt și de drept care pot fi relevante pentru a verifica legalitatea deciziilor de inspecție²⁴, în sensul jurisprudenței Chalkor și KME Germania²⁵. Mai mult, după cum am menționat la punctul 23 de mai sus, anularea unei decizii de inspecție împiedică Comisia să facă uz de documentele găsite în cursul inspecției respective.

41. Considerăm, așadar, că recurente nu au dovedit nicio încălcare a articolului 8 din CEDO. În plus, acestea nu susțin că articolul 7 din cartă ar putea impune un standard de protecție mai ridicat decât cel prevăzut de CEDO²⁶. În orice caz, nu vedem niciun element din dreptul primar sau derivat al Uniunii care ar converge spre această concluzie. În fapt, articolul 7 din cartă a fost redactat într-un mod foarte similar articolului 8 paragraful 1 din CEDO. În plus, Regulamentul nr. 1/2003 impune în mod expres existența unei autorizații judiciare prelabile numai în ceea ce privește inspecțiile efectuate în temeiul articolului 21 din acest regulament, excluzând astfel în mod implicit necesitatea unei asemenea autorizații în legătură cu inspecțiile întemeiate pe articolul 20 alineatul (4) din regulament.

21 — Hotărârea Bernh Larsen Holding AS și alții împotriva Norvegiei, citată la nota de subsol 18.

22 — Curtea Europeană a Drepturilor Omului, Hotărârea Delta Pekárny AS împotriva Republicii Ceha, nr. 97/11, § 82-94, CEDO 2014.

23 — *Ibidem* (§ 83, 87, 92 și 93).

24 — Conform Concluziilor pronunțate de avocatul general Kokott în cauza Nexans și Nexans France/Comisia (C-37/13 P, EU:C:2014:223, punctul 85).

25 — A se vedea Hotărârile Chalkor/Comisia (C-386/10 P, EU:C:2011:815) și KME și alții/Comisia (C-272/09 P, EU:C:2011:810).

26 — A se vedea articolul 52 alineatul (3) *in fine* din cartă: „[...] Această dispoziție nu împiedică dreptul Uniunii să confere o protecție mai largă [decât cea prevăzută de CEDO]”.

42. Pentru aceste motive, considerăm că Tribunalul nu a săvârșit o eroare de drept atunci când a respins motivele recurențelor întemeiate pe încălcarea dreptului lor la inviolabilitatea localurilor comerciale. În consecință, propunem Curții să respingă primul motiv de recurs.

C – Al doilea motiv de recurs

43. Prin intermediul celui de al doilea motiv, recurențele susțin că Tribunalul a interpretat și a aplicat în mod incorect dreptul fundamental la protecție jurisdicțională efectivă, prevăzut de articolul 47 din cartă.

44. Atât Comisia, cât și intervenientele contestă aceste argumente.

45. Cel de al doilea motiv de recurs ni se pare, în mare măsură, o reiterare a argumentelor invocate în legătură cu primul motiv de recurs. Recurențele se limitează să susțină că lipsa unei autorizații judiciare prealabile pentru o inspecție privează întreprinderile de o protecție jurisdicțională adecvată, cu încălcarea dreptului recunoscut la articolul 47 din cartă și la articolul 6 paragraful 1 din CEDO. Și în acest caz, recurențele fac referire la Hotărârile Curții EDO sus-menționate Colas Est, Canal Plus și Liotard Frères²⁷.

46. În consecință, este suficient să reafirmăm ceea ce s-a explicat deja: întreprinderile care au fost supuse unei inspecții pot să conteste în fața instanțelor Uniunii legalitatea deciziei de inspecție emise de Comisie. O astfel de procedură judiciară poate fi inițiată imediat după ce societatea a fost notificată cu privire la decizia Comisiei (de obicei la începerea inspecției), nefiind necesar să se aștepte până la adoptarea de către Comisie a deciziei finale cu privire la încălcarea suspectată a normelor de concurență ale Uniunii.

47. În plus, nu există nicio îndoială că instanțele Uniunii au competența să examineze toate elementele de fapt și de drept ale deciziilor de inspecție, inclusiv aspectul dacă Comisia a uzat de puterile sale discreționare în mod adecvat, precum și să le anuleze, în tot sau în parte, sub toate aspectele²⁸.

48. Aceste aspecte marchează o diferență semnificativă între sistemul Uniunii supus analizei în prezenta procedură și sistemul național analizat de Curtea EDO în cauzele Canal Plus și Liotard Frères. În aceste cauze, atunci când a constatat o încălcare a articolului 6 paragraful 1 din CEDO, hotărârea Curții de la Strasbourg a avut la bază două aspecte esențiale: (i) societățile puteau să conteste decizia de inspecție doar în cadrul unui *recurs* („în casație”), care nu le permitea să conteste elementele de fapt care au stat la baza deciziei²⁹, și (ii) decizia de inspecție putea să fie atacată numai împreună cu decizia finală a autorității antitrust, astfel încât atacarea deciziei de inspecție ar fi fost incertă și, în orice caz, amânată pentru mai mulți ani³⁰.

49. Aceste aspecte au fost în mod clar explicate de Tribunal la punctele 109-112 din hotărârea atacată.

50. Încă o dată, nu ne dăm seama – și nici recurențele nu au încercat în vreun mod să explice Curții – de ce, sub acest aspect, articolul 47 din cartă ar impune standarde mai ridicate pentru Uniune decât cele care rezultă pentru Curtea de la Strasbourg în temeiul articolului 6 paragraful 1 din CEDO.

27 — Hotărâri citate mai sus, la notele de subsol 13-15. În acest context, dorim să subliniem că recurențele nu au explicat în mod clar de ce Hotărârea Colas Est ar fi relevantă în contextul de față, din moment ce, astfel cum am menționat mai sus, aceasta privea doar încălcarea dreptului la respectarea vieții private și de familie (articolul 8 din CEDO).

28 — A se vedea jurisprudența citată mai sus, la punctul 40 din prezentele concluzii. În ceea ce privește jurisprudența Curții EDO, a se vedea în special Curtea Europeană a Drepturilor Omului, Hotărârea Menarini Diagnostics Srl împotriva Italiei, nr. 43509/08, § 57-67 și jurisprudența citată, CEDO 2011.

29 — A se vedea Hotărârea Société Canal Plus și alții împotriva Franței, citată la nota de subsol 15, § 37, și Hotărârea Société Métallurgique Liotard Frères împotriva Franței, citată la nota de subsol 14, § 18 și 19.

30 — A se vedea Hotărârea Société Canal Plus și alții împotriva Franței, citată la nota de subsol 15, § 40.

51. Pentru motivele explicate mai sus, simpla împrejurare că controlul jurisdicțional are loc *ex post* nu ni se pare a constitui o încălcare a dreptului la protecție jurisdicțională efectivă.

52. În consecință, concluzionăm că deciziile de inspecție pot face obiectul unei forme de control judiciar care îndeplinește criteriile de eficiență impuse prin articolul 47 din cartă. Prin urmare, Tribunalul nu a săvârșit nicidecum o eroare de drept în interpretarea și aplicarea acestui principiu. În consecință, cel de al doilea motiv de recurs trebuie de asemenea să fie respins.

D – Al treilea motiv de recurs

53. Prin intermediul celui de al treilea motiv de recurs, recurentele susțin că Tribunalul a săvârșit o eroare atunci când a calificat documentele privind DUSS descoperite pe parcursul primei inspecții drept „găsite din întâmplare”, în sensul Hotărârii Dow Benelux³¹. Comisia a admis de altfel faptul că agenții săi care au efectuat inspecția fuseseră informați în prealabil de existența unei plângeri întemeiate pe o altă încălcare a normelor de concurență de către recurente. Acestea din urmă au susținut că împrejurarea menționată constituia o neregularitate care a afectat exercitarea dreptului lor la apărare.

54. Comisia invocă în primul rând o excepție de inadmisibilitate a acestui motiv de recurs, în măsura în care recurentele contestă o apreciere a situației de fapt efectuată de Tribunal. În orice caz, Comisia consideră că argumentele invocate de recurente sunt nefondate.

1. Cu privire la admisibilitate

55. Considerăm că excepția de inadmisibilitate a acestui motiv trebuie respinsă. În esență, elementul central al criticii aduse Tribunalului de către recurente nu este acela că documentele privind DUSS au fost găsite din întâmplare, ci mai degrabă faptul că acestea nu pot fi calificate ca atare în sensul Hotărârii Dow Benelux. Prin urmare, în prezenta cauză, recursul privește calificarea juridică a faptelor stabilită de Tribunal și consecințele juridice care au fost deduse din acestea.

2. Cu privire la fond

56. De la bun început, trebuie să reamintim că, potrivit articolului 28 din Regulamentul nr. 1/2003, orice documente sau informații colectate în cadrul unei inspecții trebuie, în afara excepțiilor prevăzute în acest regulament, să fie folosite doar pentru scopul în care au fost obținute. Cu toate acestea, din Hotărârea Dow Benelux reiese că, prin derogare de la principiul consacrat la articolul 28, documentele și informațiile care sunt găsite, dar care nu intră în sfera obiectului inspecției, pot fi folosite pentru a iniția o nouă investigație.

57. În hotărârea sa, în lumina argumentelor și a dovezilor prezentate de părți, Tribunalul a ajuns la concluzia că documentele privind DUSS nu constituiau obiectul unei căutări direcționate, din moment ce au fost găsite în mod întâmplător în incintele localurilor comerciale pe care Comisia le verifica pentru a strânge informații referitoare la obiectul primei inspecții. Din acest motiv și în principal prin raportare la jurisprudența Dow Benelux, Tribunalul a respins argumentele recurențelor referitoare la o presupusă neregularitate în cadrul primei inspecții³².

31 — EU:C:1989:379.

32 — A se vedea punctele 115-165 din hotărârea atacată.

58. Împrejurarea că documentele privind DUSS au fost găsite în timpul căutării altor tipuri de documente reprezintă o constatare de fapt care nu poate face, în principiu, obiectul controlului în cadrul unui recurs introdus în fața Curții. Cu toate acestea, întrebarea esențială este următoarea: acest fapt este suficient pentru a se reține că dreptul la apărare și dreptul la respectarea vieții private ale recurenților au fost respectate în mod corespunzător în cursul primei inspecții? Cu alte cuvinte, Tribunal a aplicat în mod corect articolul 28 din Regulamentul nr. 1/2003 și jurisprudența Dow Benelux?

59. Considerăm că răspunsul este negativ.

60. În opinia noastră, pentru a înțelege de ce trebuie să se afirme că Tribunalul a aplicat în mod incorect jurisprudența Curții, este necesar să se examineze *la raison d'être* a normelor consfințite în Regulamentul nr. 1/2003, astfel cum au fost interpretate de Curte.

61. Nu se poate contesta faptul că Comisia a fost investită cu competențe de investigare ample în temeiul Regulamentului nr. 1/2003, care afectează în mod serios anumite drepturi fundamentale ale societăților sau ale persoanelor. Astfel cum am menționat mai sus, aceste competențe sunt exercitate fără să existe un control jurisdicțional *ex ante* (sau după un control jurisdicțional redus). În plus, trebuie subliniat că sistemul de control și echilibru intern prevăzut în mod obișnuit atunci când Comisia trebuie să adopte decizii sau alte acte cu caracter obligatoriu³³ nu se aplică în întregime în privința deciziilor adoptate în temeiul articolelor 20 și 21 din Regulamentul nr. 1/2003. Astfel, competența de adoptare a deciziilor în temeiul acestor dispoziții a fost încredințată³⁴ comisariatului responsabil pentru politica în materie de concurență, care, la rândul său, a subdelegat această competență directorului general al Direcției Generale Concurență din cadrul Comisiei (denumită în continuare „DG Concurență”)³⁵. Aceasta înseamnă că deciziile de inspecție sunt practic luate numai de membrii DG Concurență, celelalte servicii ale Comisiei jucând un rol mic sau inexistent în procesul decizional.

62. Cu toate acestea, potrivit unei poziții general acceptate, Comisia are dreptul să beneficieze de asemenea competențe extinse, precum și de o marjă de apreciere corespunzătoare în exercitarea acestora, întrucât încălcările în materie de concurență reprezintă încălcări grave ale legislației economice pe care se întemeiază Uniunea Europeană. De asemenea, este rezonabil ca adoptarea deciziilor de inspecție să fie delegată comisariatului responsabil pentru politica în materie de concurență, astfel încât să permită efectuarea rapidă a inspecțiilor, minimizând în același timp orice risc de scurgeri de informații³⁶.

63. În același timp însă, tocmai pentru că aceste competențe sunt atât de extinse, marja de apreciere atât de amplă, iar procesul decizional supus unor atât de puține controale (jurisdicționale sau administrative) prealabile, revine instanțelor Uniunii obligația să asigure faptul că drepturile întreprinderilor și ale cetățenilor implicați într-o investigație sunt pe deplin respectate³⁷. Cu alte cuvinte, Comisia este în mod întemeiat îndreptățită să aducă atingere, uneori în mod serios,

33 — Acest sistem de control și echilibru cuprinde în special deliberarea colectivă în colegiul comisarilor, după o consultare interservicii.

34 — În temeiul articolului 13 din Regulamentul de procedură al Comisiei [C(2000) 3614, JO L 308, p. 26, Ediție specială, 01/vol. 2, p. 216], astfel cum a fost modificat cel mai recent prin Decizia Comisiei din 9 noiembrie 2011 de modificare a regulamentului său de procedură (2011/737/UE, Euratom, JO L 296, p. 58).

35 — A se vedea în special Deciziile PV(2004) 1655, SEC(2004) 520/2 și PV(2006) 1763 și SEC(2006) 1368 ale Comisiei.

36 — Cu privire la legalitatea unei astfel de delegări, a se vedea Hotărârile AKZO Chemie și AKZO Chemie UK/Comisia (5/85, EU:C:1986:328, punctele 28-40) și Dow Chemical Ibérica și alții/Comisia (97/87-99/87, EU:C:1989:380, punctul 58).

37 — Potrivit Concluziilor avocatului general Ruiz-Jarabo Colomer prezentate în cauza Aalborg Portland și alții/Comisia (C-204/00 P, EU:C:2003:85, punctul 26). În acest sens, a se vedea de asemenea Hotărârea Hoechst/Comisia (C-227/92 P, EU:C:1999:360, punctele 14 și 15 și jurisprudența citată).

drepturilor fundamentale ale întreprinderilor și ale cetățenilor în cursul investigațiilor în materie de înțelegeri. Aceasta nu poate totuși depăși limitele legii, întrucât acest lucru ar aduce atingere inviolabilității substanței acestor drepturi fundamentale, astfel cum este garantată de dreptul Uniunii³⁸.

64. Articolul 28 din Regulamentul nr. 1/2003 trebuie să fie interpretat în acest context. Unul dintre obiectivele care stau la baza acestei dispoziții este acela de a împiedica Comisia să facă „anchete pentru găsirea probelor”, folosind ca pretext o investigație în curs de desfășurare privind o posibilă încălcare a normelor de concurență. Comisia nu poate căuta alte dovezi legate de încălcări potențiale ale normelor de concurență ale Uniunii decât cele legate de obiectul investigației.

65. Pe de altă parte, în opinia noastră, *ratio decidendi* corespunzător jurisprudenței Dow Benelux este acela că Comisia nu poate să rămână impasibilă în cazul în care ar găsi, din pură întâmplare, dovezi documentare care par să indice existența unei alte posibile încălcări a normelor de concurență ale Uniunii. Astfel, în cazul în care Comisia nu trece cu vederea acest fapt, ea nu comite vreun abuz și nu eludează vreo normă procedurală. De exemplu, o astfel de situație poate fi comparată, *mutatis mutandis*, cu aceea a unei autorități însărcinate cu aplicarea legii care, în timp ce efectuează o inspecție la fața locului ca urmare a unei presupuse evaziuni fiscale, găsește informații care sugerează un posibil caz de spălare de bani. Nu există niciun motiv pertinent pentru care această autoritate ar trebui să nu ia în considerare informațiile găsite efectiv din întâmplare. Același lucru este valabil și în privința Comisiei, în contextul investigațiilor efectuate în temeiul Regulamentului nr. 1/2003.

66. Având în vedere acest lucru, întrebarea esențială în prezenta cauză este următoarea: a încălcat Comisia dispoziția prevăzută la articolul 20 alineatul (4) din Regulamentul nr. 1/2003?

67. În hotărârea atacată, Tribunalul a admis faptul că, imediat înainte ca inspecția să aibă loc, toți agenții Comisiei au fost în informați în mod specific despre faptul că a fost primită o altă plângere împotriva recurentelor și au luat cunoștință de obiectul acestei plângeri. În fapt, Comisia a recunoscut în mod deschis acest lucru, atât pe parcursul procedurii în primă instanță, cât și în cursul prezentului recurs. Cu toate acestea, Tribunalul nu a reproșat Comisiei acest comportament, pe care, după câte se pare, l-a considerat irelevant în contextul jurisprudenței Dow Benelux sus-menționate. Tribunalul a statuat doar că „este necesar să se considere că informarea agențiilor cu privire la contextul general al cauzei era legitimă”, fără să clarifice totuși care erau de fapt temeiurile acestei legitimități³⁹.

68. În observațiile sale scrise, Comisia susține raționamentul Tribunalului, afirmând că era util pentru agenții Comisiei să înțeleagă contextul în care urma să se efectueze inspecția.

69. În principiu, suntem de acord cu Comisia că, înainte ca o inspecție să aibă loc, este esențial ca agenții Comisiei să fie informați succint cu privire la contextul relevant al investigației. În acest scop, considerăm că este rezonabil și util ca agenților respectivi să li se furnizeze toate informațiile care ar putea contribui la eficiența căutării dovezilor privind obiectul inspecției. Printre acestea se numără, de exemplu, informații utile pentru înțelegerea naturii și a întinderii posibilei încălcări (produsele implicate, piața geografică afectată, alte societăți implicate, numele persoanelor implicate care reprezintă societatea investigată etc.), precum și informații referitoare la logistica inspecției (birourile care trebuie verificate, tipul de documente relevant, cuvintele-cheie sau alt tip de informații specifice care trebuie căutate). Acest tip de informații nu numai că va putea face căutarea mai eficientă, asigurând astfel atingerea obiectivelor sale, dar va limita și ingerința în drepturile întreprinderilor supuse inspecției, în măsura în care poate face căutarea mai dirijată și mai rapidă.

38 — A se vedea în special articolul 52 alineatul (1) din cartă.

39 — Punctul 162 din hotărârea atacată.

70. Acestea fiind spuse, nu este deloc evident pentru noi la ce se referă Comisia în prezenta cauză atunci când vorbește despre „contextul” inspecției. Nu înțelegem nici de ce ar trebui să se considere că a doua încălcare suspectată face parte, potrivit termenilor Tribunalului, din „contextul general” al primei încălcări suspectate.

71. Interpelată în cadrul ședinței, Comisia a avut dificultăți în a explica Curții motivul pentru care informațiile privind cea de a doua încălcare suspectată erau relevante în contextul căutării unor informații legate de prima încălcare suspectată. Comisia a susținut că cele două cazuri ar putea fi conectate pentru două motive: în primul rând, întrucât o plângere era comună ambelor investigații și, în al doilea rând, întrucât Comisia nu putea, la acel moment, să excludă posibilitatea ca ambele comportamente investigate să poată fi expresia unei strategii generale adoptate de Deutsche Bahn pentru a acorda concurenților săi un acces discriminatoriu la infrastructurile deținute de filialele sale.

72. Caracterul neconsistent și vag al argumentelor prezentate de Comisie cu privire la acest aspect arată că, în realitate, cele două cazuri nu au nimic în comun, cu excepția faptului că ambele vizează filiale ale Deutsche Bahn, chiar dacă nu aceeași filială. Împrejurarea că o societate s-a aflat printre autorii plângerilor în ambele cazuri nu pare să fie pertinentă, în măsura în care comportamentele criticate sunt destul de diferite și se manifestă pe piețe distincte.

73. În ceea ce privește susținerea potrivit căreia Comisia nu putea exclude posibilitatea ca cele două comportamente să reprezinte expresia unei strategii unice, niciun element din cuprinsul dosarelor nu pare să susțină o astfel de afirmație. De fapt, descrierea evenimentelor prezentată de Comisie însăși sugerează contrariul. Comisia a admis că agenții săi au fost informați cu privire la obiectul celei de a doua plângeri înainte ca prima inspecție să fi avut loc, însă a adăugat că agenților săi li s-a amintit de asemenea cu acea ocazie că scopul inspecției îl constituia obiectul primei plângeri, iar nu al celei de a doua. Desigur, în cazul în care Comisia ar fi bănuit că ambele comportamente reprezentau expresia unui plan unic, această atenționare nu numai că nu ar fi fost necesară, dar ar fi fost și contraproductivă. Încălcarea suspectată ar fi avut, în realitate, o natură și o magnitudine mult mai importante. Ar fi fost, așadar, logic pentru Comisie să caute în mod activ posibile legături între cele două cazuri.

74. În plus, în ședință, Comisia a explicat că, inițial, a decis să nu investigheze cea de a doua plângere, întrucât aceasta părea să vizeze comportamente cu un impact foarte limitat. Totuși, este dificil de conciliat această declarație cu argumentul Comisiei conform căruia la acel moment nu putea exclude posibilitatea ca Deutsche Bahn să fi pus în aplicare o strategie de mai mare amploare în scopul de a acorda concurenților săi un acces discriminatoriu la infrastructurile sale.

75. În orice caz, este evident că, în cazul în care Comisia ar fi suspectat cu adevărat aplicarea unei strategii de o asemenea amploare de către Deutsche Bahn, ar fi trebuit să facă o referire în acest sens în cuprinsul primei decizii de inspecție. Chiar și după ce au fost descoperite documentele privind DUSS în cursul primei inspecții, nu s-a făcut nicio referire la o astfel de strategie suspectată, nici în cuprinsul celei de a doua decizii de inspecție, nici în cuprinsul celei de a treia. Acest aspect pare potrivit, pe de o parte, pentru a contrazice argumentele invocate de Comisie, iar, pe de altă parte, pentru a induce bănueli suplimentare cu privire la legalitatea deciziilor atacate.

76. În sfârșit, cu prilejul răspunsului dat la o altă întrebare adresată în ședință, Comisia a admis că procesul de căutare a informațiilor cu privire la prima încălcare suspectată nu a devenit în mod obligatoriu mai eficient ca urmare a faptului că agenții săi fuseseră în prealabil informați succint în legătură cu obiectul celei de a doua încălcări suspectate.

77. Având în vedere lipsa evidentă a oricărui raport clar între cele două încălcări suspectate, precum și recunoașterea de către Comisie a faptului că informațiile furnizate agenților săi cu privire la cea de a doua încălcare suspectată nu au fost cu adevărat utile pentru căutarea informațiilor referitoare la cea dintâi, considerăm că inevitabila concluzie este aceea că informarea agenților Comisiei trebuie să fi fost determinată de un alt motiv. În opinia noastră, singura explicație plauzibilă este aceea că informațiile cu privire la încălcarea suspectată a DUSS au fost furnizate agenților Comisiei pentru ca aceștia să „țină ochii deschiși” în ceea ce privește dovezile legate de cea de a doua plângere.

78. Astfel, nu este deloc cert faptul că, fără această informare prealabilă, agenții Comisiei ar fi putut înțelege semnificația documentelor privind DUSS. Aceasta cu atât mai mult cu cât încălcarea suspectată în acest caz nu consta într-o încălcare obișnuită și ușor identificabilă a articolului 101 TFUE (astfel cum ar putea fi cazul documentelor referitoare la înțelegerile nejustificabile), ci în existența unui comportament ale cărui posibile efecte anticoncurențiale pot să fie apreciate numai cu ajutorul unei analize de o anumită complexitate⁴⁰.

79. În esență, acest aspect trebuie să conducă la concluzia că, în mod deliberat sau din neglijență, Comisia a eludat normele de reglementare a inspecțiilor prevăzute în Regulamentul nr. 1/2003, folosind prilejul unei inspecții pentru a căuta documente care priveau un alt aspect, *fără legătură* cu cel supus inspecției.

80. În acest context, aproape că nu mai este nevoie să subliniem că, în cazul în care, precum în cauza supusă analizei, Comisia a fost informată cu privire la o altă presupusă încălcare, diferită și distinctă, a normelor de concurență de către anumite societăți care sunt supuse deja investigației, aceasta este liberă să investigheze ambele comportamente în același timp. În particular, în cazul în care sunt îndeplinite condițiile pertinente, nu există niciun element care să împiedice Comisia să adopte două decizii de inspecție adresate aceleiași societăți, fiecare în cadrul unei investigații distincte, care să se desfășoare în același timp. Cu toate acestea, în cazul în care intenționează să procedeze astfel, Comisia trebuie să o facă în mod deschis, urmând procedura prevăzută în Regulamentul nr. 1/2003, astfel încât toate asigurările și garanțiile prevăzute în beneficiul întreprinderilor supuse inspecției să fie respectate în mod corespunzător.

81. În prezenta cauză, Comisia a decis inițial, în mod deliberat, să nu adopte două decizii distincte în același timp și să investigheze oficial doar una dintre pretensele încălcări. Și totuși, Comisia le-a spus agenților săi, în mod explicit sau implicit, să acorde în mod special atenție informațiilor care aveau legătură cu o a doua încălcare suspectată, distinctă de prima.

82. Nu acesta este, în mod evident, tipul de comportament pe care Curtea a intenționat să îl permită în temeiul jurisprudenței Dow Benelux. În opinia noastră, nu există nicio diferență între cazul în care Comisia inițiază o inspecție fără o decizie valabilă și cel în care Comisia acționează pe baza unei decizii valabile, dar caută informații referitoare la o altă investigație, care nu face obiectul acestei decizii.

83. În concluzie, eludarea dispozițiilor prevăzute în articolul 20 alineatul (4) din Regulamentul nr. 1/2003 nu a determinat doar încălcarea dreptului la apărare al recurentelor, ci și, mai important, încălcarea vădită a dreptului la inviolabilitatea domiciliului. Ca urmare, cel de al treilea motiv trebuie să fie admis, iar hotărârea Tribunalului trebuie să fie anulată în măsura în care acesta a respins motivul invocat de recurente în primă instanță, întemeiat pe neregularitatea primei inspecții.

40 — În acest sens, a se vedea în special punctele 15 și 22 din hotărârea atacată.

E – *Al patrulea motiv de recurs*

84. Prin intermediul celui de al patrulea motiv, recurentele susțin că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept plasând în sarcina lor obligația de a dovedi că documentele privind DUSS nu au fost „găsite din întâmplare”. Recurentele pretind că Tribunalul ar fi trebuit, dimpotrivă, să oblige Comisia să dovedească faptul că erau îndeplinite condițiile regăsite în jurisprudența Dow Benelux.

85. Comisia consideră că prezentul motiv este inadmisibil și nefondat. În ceea ce privește admisibilitatea acestuia, Comisia susține că recurentele solicită în esență Curții să examineze aprecierea făcută de Tribunal cu privire la dovezile prezentate de ele în primă instanță pentru a dovedi că documentele privind DUSS nu au fost găsite din întâmplare. Tribunalul a considerat că aceste dovezi nu confirmau argumentele invocate de recurente, iar această apreciere nu poate forma obiectul unui recurs.

86. În ceea ce privește fondul motivului supus analizei, Comisia susține că nu era deloc imposibil pentru recurente să prezinte dovezi în susținerea afirmației lor potrivit căreia, pe parcursul primei inspecții, Comisia a căutat și documente în legătură cu a doua pretinsă încălcare. Într-adevăr, recurentele au depus în primă instanță o serie de înscrisuri justificative prin care urmăreau să probeze comportamentul ilegal al Comisiei, dar Tribunalul – în mod corect în opinia Comisiei – nu le-a găsit convingătoare.

87. În mod evident, prezentul motiv vizează și respingerea de către Tribunal a motivului recurențelor privind utilizarea de către Comisie a documentelor privind DUSS găsite pe parcursul primei inspecții ca temei pentru adoptarea celei de a doua și a celei de a treia decizii de inspecție. În consecință, în ipoteza în care Curtea este de acord cu aprecierea pe care am efectuat-o cu privire la cel de al treilea motiv de recurs, nu va mai fi necesară și examinarea celui de al patrulea motiv. Prin urmare, vom examina doar pe scurt acest motiv, din rațiuni de exhaustivitate sau pentru eventualitatea în care Curtea ar considera că cel de al treilea motiv de recurs este inadmisibil ori nefondat.

1. Admisibilitate

88. De la bun început, nu suntem convinși de argumentele Comisiei conform cărora acest motiv este inadmisibil. Considerăm că recurentele nu contestă aprecierea Tribunalului cu privire la dovezile furnizate în sprijinul afirmațiilor lor, ci mai degrabă faptul că obligația de a proba adevărata intenție a Comisiei a fost pusă, în primul rând, în sarcina lor. Ceea ce constituie, așadar, problema ridicată de recurente este repartizarea sarcinii probei: în mod clar, aceasta reprezintă o problemă de drept și, ca atare, poate face obiectul controlului efectuat de Curte în recurs.

2. Cu privire la fond

89. Pe fond, acest motiv ridică problema dacă, în procedurile desfășurate în fața instanțelor Uniunii, revine întreprinderilor sarcina de a dovedi că documentele găsite în cadrul unei inspecții, dar care nu au nicio legătură cu scopul declarat al acestei inspecții, au fost folosite în mod nelegal de către Comisie în alt context sau invers.

90. De la bun început, pare util să subliniem încă o dată faptul că competențele de care beneficiază agenții Comisiei în cursul unei inspecții în temeiul articolului 20 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1/2003 sunt delimitate prin decizia de inspecție, care stabilește obiectul inspecției. Cu toate acestea, în cursul unei inspecții, Comisia trebuie să poată să examineze toate documentele care țin de activitatea profesională pe care le poate considera în mod rezonabil drept o sursă de informație relevantă pentru investigație. Acest lucru înseamnă că, în mod inevitabil, agenții Comisiei analizează cu atenție un număr mare de documente care se pot afla în afara sferei obiectului inspecției în scopul de a verifica dacă acestea sunt sau nu sunt relevante. Cu toate acestea, agenții Comisiei pot face copii

numai după acele documente considerate relevante pentru investigație⁴¹.

91. Astfel, atât timp cât Comisia face copii numai după documentele vizate de decizia de inspecție, comportamentul său nu poate decât să fie prezumat legal. În astfel de cazuri, revine întreprinderii supuse inspecției obligația de a proba în fața Curții lipsa de validitate a deciziei de inspecție (prin contestarea în mod direct a acestei decizii în fața instanțelor Uniunii) sau nelegalitatea modului în care a fost efectuată inspecția (de obicei în cadrul unei acțiuni în anularea deciziei finale adoptate de Comisie cu privire la încălcarea suspectată)⁴².

92. Pe de altă parte, orice folosire a unor informații care ies din sfera obiectului deciziei de inspecție este, în principiu, interzisă. Cu toate acestea, după cum s-a explicat în Hotărârea Dow Benelux, documentele găsite din întâmplare în cursul unei inspecții și care nu au nicio legătură cu aceasta pot fi totuși folosite pentru a demara o nouă investigație.

93. Astfel, în cazul în care Comisia face uz de documente sau de informații găsite în cursul unei inspecții și care nu sunt acoperite de decizia de inspecție, revine Comisiei, în cazul unui de litigiu, obligația de a invoca o excepție de la principiul general sus-menționat, precum excepția care decurge din Hotărârea Dow Benelux, și obligația de a dovedi Curții că sunt îndeplinite condițiile de aplicare a acestei excepții⁴³.

94. În împrejurări obișnuite, cu excepția cazului în care există factori care dovedesc contrariul, sarcina probei care revine Comisiei este foarte ușor de îndeplinit. Astfel, nu există, în general, niciun motiv pentru care Comisia ar trebui să fie interesată de examinarea și de colectarea unor informații străine de investigația în curs de desfășurare. Prin urmare, în general, se poate considera că o scurtă explicație cu privire la modul în care au fost găsite aceste informații străine este suficientă pentru a se considera *prima facie* că Comisia nu a săvârșit o eroare de drept în cursul anchetei sale. Ar reveni apoi întreprinderii respective sarcina de a convinge instanțele Uniunii că documentele în cauză au fost vizate în realitate de la bun început. Cu alte cuvinte, considerăm că, în lipsa unor elemente de fapt care să dovedească contrariul, Curtea poate pleca de la premisa că comportamentul Comisiei intră în sfera de aplicare a regulii stabilite în Hotărârea Dow Benelux.

95. Cu toate acestea, în cazul de față situația este diferită. Părțile nu contestă că: (i) documentele privind DUSS descoperite de Comisie în cursul primei inspecții nu au legătură cu obiectul acesteia, că (ii) aceste documente au fost folosite ca temei pentru adoptarea a două decizii prin care s-a dispus efectuarea a două inspecții ulterioare care aveau ca obiect o altă încălcare posibilă și că (iii) agenții Comisiei au fost informați cu privire la obiectul celei de a doua plângeri imediat înainte ca prima inspecție să aibă loc.

96. În aceste circumstanțe, suntem de acord cu recurențele că, în principiu, revine Comisiei, care a invocat excepția Dow Benelux, sarcina de a dovedi că sunt îndeplinite condițiile de aplicare a acestei excepții.

97. Totuși, acest aspect este complet irelevant în cauza de față. Astfel, în opinia noastră, Tribunalul a săvârșit o eroare într-un stadiu anterior al raționamentului său din hotărârea atacată. După cum s-a explicat mai sus, excepția Dow Benelux se aplică numai elementelor descoperite care sunt în mod real fortuite: altfel spus, numai informațiilor găsite cu ocazia efectuării cu bună-credință a unei percheziții în scopul găsirii informațiilor care au legătură cu obiectul inspecției. Dimpotrivă, această excepție nu

41 — A se vedea în acest sens Concluziile avocatului general Kokott prezentate în cauza Nexans și Nexans France/Comisia (EU:C:2014:223, punctul 62 și jurisprudența citată).

42 — A se vedea Hotărârea Curții Dow Benelux (EU:C:1989:379, punctul 49) și Hotărârea Tribunalului Nexans France și Nexans/Comisia (T-135/09, EU:T:2012:596, punctul 115 și urm. și jurisprudența citată).

43 — A se vedea prin analogie Hotărârile Comisia/Franța (C-24/00, EU:C:2004:70, punctul 53) și Comisia/Italia (199/85, EU:C:1987:115, punctul 14).

poate fi aplicată în cazurile în care descoperirea documentelor reprezintă urmarea unei percheziții nelegale. În cauza pe care o analizăm, după cum s-a explicat deja mai sus, prima inspecție a constituit o anchetă nelegală în măsura în care agenților Comisiei li s-a solicitat, în mod expres sau implicit, să caute documente din afara sferei obiectului inspecției astfel cum a fost stabilit acesta în prima decizie de inspecție. Cu alte cuvinte, prima inspecție a fost nelegală în măsura în care viza căutarea documentelor privind DUSS.

98. Prin urmare, eroarea săvârșită de Tribunal nu se referă la problema dacă era sarcina Comisiei să dovedească faptul că sunt îndeplinite criteriile Dow Benelux sau dacă era sarcina recurentelor să dovedească contrariul. Eroarea săvârșită a fost mai importantă. În împrejurările prezentei cauze, nici măcar nu se ridică problema alocării sarcinii probei. Dacă Tribunalul ar fi dedus consecințe corecte din faptul că Comisia a efectuat o percheziție nelegală în raport cu documentele privind DUSS, recurentelor nu li s-ar mai fi solicitat nicio probă suplimentară pentru a dovedi că drepturile lor la apărare și la viață privată fuseseră încălcate. La fel, nicio dovadă prezentată de Comisie nu ar fi putut proba că documentele fuseseră găsite din întâmplare, adică în mod legal.

99. Pentru acest motiv, considerăm că și cel de al patrulea motiv este întemeiat.

VI – Consecințele aprecierii

100. Potrivit articolului 61 primul paragraf din Statutul Curții de Justiție, Curtea anulează decizia Tribunalului în cazul în care recursul este întemeiat. Curtea poate să soluționeze ea însăși în mod definitiv litigiul atunci când acesta este în stare de judecată. De asemenea, poate să trimită cauza Tribunalului.

101. Am ajuns la concluzia că cel de al treilea și cel de al patrulea motiv de recurs trebuie admise. În consecință, hotărârea atacată trebuie anulată în măsura în care, la punctele 115-165, s-a respins motivul recurentelor invocat în primă instanță privind încălcarea dreptului lor la apărare pe parcursul primei inspecții.

102. În lumina informațiilor de care dispunem și a dezbaterilor desfășurate în fața Tribunalului și a Curții, considerăm că aceasta din urmă poate să soluționeze ea însăși în mod definitiv litigiul de față.

103. În cererea lor introductivă în fața Tribunalului, recurente au solicitat printre altele anularea celei de a doua și a celei de a treia decizii de inspecție ale Comisiei pentru motivul că acestea se întemeiau pe informații obținute în mod nelegal pe parcursul primei inspecții.

104. Pentru motivele expuse mai sus, am ajuns la concluzia că dreptul la apărare al recurentelor, precum și dreptul lor la inviolabilitatea domiciliului au fost încălcate ca urmare a unei încălcări a normelor stabilite în Regulamentul nr. 1/2003. În aceste circumstanțe, întrebarea esențială este, în consecință, următoarea: încălcarea dreptului la apărare al recurentelor, precum și a dreptului lor la inviolabilitatea domiciliului constituie un temei suficient pentru anularea celei de a doua și a celei de a treia decizii de inspecție?

105. Pentru motivele pe care le vom explica în continuare, răspunsul la această întrebare trebuie să fie, în opinia noastră, afirmativ.

106. În primul rând, după cum s-a menționat deja, Curtea a clarificat faptul că, în cazul în care o decizie de inspecție ar fi anulată de instanțele Uniunii, Comisia s-ar afla în imposibilitatea de a utiliza, în cadrul cercetării unei încălcări a normelor de concurență ale Uniunii, orice documente sau probe pe care le-ar fi obținut în cursul investigației respective. În caz contrar, decizia ar putea, în măsura în care

a fost întemeiată pe astfel de probe, să fie anulată de instanța Uniunii⁴⁴.

107. Principiul care decurge din această jurisprudență este de o importanță majoră, deoarece asigură faptul că sistemul prevăzut în Regulamentul nr. 1/2003 este conform cu jurisprudența sus-menționată a Curții EDO privind articolul 8 din CEDO. De altfel, Curtea de la Strasbourg a statuat în mod constant că o ingerință în dreptul la inviolabilitatea domiciliului este justificată, *inter alia*, atunci când legislația prevede „garanții împotriva abuzurilor” făcute de autoritățile publice. Aceste garanții pot consta printre altele în norme care să prevadă restituirea sau distrugerea documentelor deținute sau copiate în mod nelegal ori interzicerea utilizării în alt scop a informațiilor colectate⁴⁵.

108. În al doilea rând, remarcăm faptul că articolul 28 din Regulamentul nr. 1/2003 este formulat în termeni foarte generali. În special, verbul utilizat („a folosi”) are o amplă semnificație. Fără îndoială că regula codificată în această dispoziție reprezintă o interdicție generală cu privire la orice folosire a unor informații colectate pe parcursul unei inspecții în cadrul unor investigații distincte, cu excepția cazului în care se aplică o excepție specială. În definitiv, acest lucru este logic, având în vedere că principiul menționat este de o importanță capitală, fiind destinat să protejeze nu numai secretul profesional al întreprinderilor vizate, ci și, mai important, dreptul la apărare al acestora⁴⁶.

109. Deducem, așadar, că Comisia nu numai că nu poate să menționeze aceste informații ca dovezi ale unei încălcări, ci, în sens mai general, nici nu poate folosi aceste informații ca temei pentru adoptarea oricărei alte decizii care este nefavorabilă sau prejudiciabilă pentru întreprinderile vizate (și de altfel pentru orice altă întreprindere). Nu vedem niciun motiv pentru care această interdicție nu ar cuprinde și deciziile prin care se ordonă întreprinderilor să se supună unei inspecții în temeiul articolului 20 alineatul (4) din Regulamentul nr. 1/2003.

110. În al treilea rând, remarcăm faptul că, la punctele 130-134 din hotărârea atacată, Tribunalul a concluzionat că informațiile colectate cu ocazia primei inspecții erau „de natură să afecteze legalitatea celei de a doua și a celei de a treia decizii de inspecție”. Faptul că Comisia primise anterior o plângere cu privire la o pretinsă încălcare săvârșită de DUSS a fost, în mod corect în opinia noastră, respins de Tribunal ca irelevant, în măsura în care evenimentul care a declanșat cea de a doua și cea de a treia inspecție a fost constituit de informațiile găsite cu ocazia primei inspecții. Textul celei de a doua și al celei de a treia decizii de inspecție făcea de altfel referire (în mod expres în cea de a treia decizie și în mod implicit în cea de a doua decizie) la informațiile găsite cu ocazia primei inspecții. Comisia nu a contestat concluziile Tribunalului cu privire la acest aspect.

111. În plus, observăm că, în argumentele sale prezentate în fața Tribunalului, Comisia a admis că documentele găsite cu ocazia primei inspecții au adăugat informații importante la cele existente deja în dosarul Comisiei. În special, aceasta a precizat în mod explicit că documentele privind DUSS păreau să indice o posibilă încălcare ale cărei natură și amploare păreau de mai mare gravitate decât ale celei care a format obiectul plângerii anterior primite. Caracterul limitat al informațiilor deținute cu privire la cea de a doua încălcare suspectată înainte ca prima inspecție să fi avut loc a fost de asemenea subliniat de Comisie în ședință.

44 — A se vedea Hotărârea Roquette Frères (EU:C:2002:603, punctul 49 și jurisprudența citată).

45 — A se vedea Curtea Europeană a Drepturilor Omului, Hotărârea Bernh Larsen Holding AS și alții împotriva Norvegiei, citată la nota de subsol 18, § 171 și 172, Hotărârea Klass și alții împotriva Germaniei din 6 septembrie 1978, § 47 și 52, Seria A nr. 28, Hotărârea Z împotriva Finlandei din 25 februarie 1997, § 103, *Recueil des arrêts et décisions* 1997-I, precum și Hotărârea Delta Pekárny AS împotriva Republicii Cehe, citată la nota de subsol 22, § 92.

46 — A se vedea Hotărârea Dow Benelux (EU:C:1989:379, punctul 18).

112. Prin urmare, nu poate fi exclusă posibilitatea ca informațiile pe care le deținea Comisia înainte de găsirea documentelor privind DUSS să nu fi fost suficiente pentru a permite dispunerea unei inspecții în temeiul articolului 20 alineatul (4) din Regulamentul nr. 1/2003. În orice caz, chiar dacă Comisia ar fi deținut suficiente elemente de probă pentru a dispune o inspecție ad-hoc privind cea de a doua încălcare suspectată, nu vedem cum acest lucru ar fi suficient pentru a remedia consecințele care decurg din încălcarea vădită a articolului 20 alineatul (4) din Regulamentul nr. 1/2003.

113. În al patrulea rând, este irelevant faptul că o parte dintre documentele privind DUSS au fost fotocopyate doar după ce a doua decizie a fost notificată recurentelor. În măsura în care Comisia a găsit aceste documente cu ocazia primei inspecții și le-a pus deoparte pentru a le fotocopia ulterior, nu se poate susține că aceste documente au fost obținute din nou pe baza unei noi decizii.

114. Aceste documente au fost descoperite în cursul unei inspecții care a fost nelegală în ceea ce privește căutarea informațiilor privind cea de a doua încălcare suspectată. Ca atare, această eroare de procedură nu poate fi „remediată” prin adoptarea unei noi decizii de inspecție (nici chiar prin formularea unei cereri de informații în temeiul articolului 18 din Regulamentul nr. 1/2003).

115. Punctul de vedere contrar ar lipsi în principiu de orice efect interdicția prevăzută la articolul 28 din Regulamentul nr. 1/2003. În practică, Comisia ar putea să nesocotească normele procedurale prevăzute în regulamentul, inclusiv pe cele prevăzute la articolul 20 alineatul (4) din acesta, și să eludeze interdicția prevăzută la articolul 28, din moment ce orice document găsit în mod nelegal ar putea fi foarte ușor „regularizat”. Dincolo de aspectul compatibilității cu jurisprudența sus-menționată a Curții EDO, acest lucru nu se poate deduce în mod rezonabil din Regulamentul nr. 1/2003.

116. Este adevărat faptul că, în Hotărârea PVC, Curtea a hotărât că simpla împrejurare că Comisia a obținut, pentru prima dată, documente într-o cauză determinată nu conferă o protecție absolută într-o asemenea măsură încât aceste documente nu ar putea fi solicitate în mod legal într-o altă cauză și utilizate ca probe. În consecință, Curtea a reținut că, întrucât Comisia a obținut din nou documentele contestate în cauza menționată în temeiul unor mandate sau al unor decizii și le-a utilizat în scopul care era indicat în aceste mandate sau decizii, a respectat dreptul la apărare al întreprinderilor în cauză⁴⁷.

117. Cu toate acestea, elementele de fapt ale cauzei menționate sunt în mod considerabil diferite de cele ale cauzei supuse analizei. Astfel, spre deosebire de prezenta cauză, în cauza PVC niciuna dintre părți nu a susținut că, pe parcursul primei sale inspecții, Comisia ar fi săvârșit vreo încălcare. Mai mult decât atât, o copie nouă a documentelor în cauză a fost furnizată în mod benevol de întreprinderile respective, în urma unei cereri a Comisiei⁴⁸. În schimb, în prezenta procedură, Comisia s-a întemeiat chiar pe copia documentelor pe care le obținuse în mod nelegal în cursul primei inspecții.

118. Abordarea adoptată de Tribunal în Hotărârea PVC este, în opinia noastră, corectă⁴⁹. Reamintim că obiectivul care stă la baza articolului 28 este acela de a evita eludarea normelor de către Comisie, în scopul de a proteja drepturile întreprinderilor supuse unei investigații. A considera că dobândirea unui document în cadrul unei investigații poate exclude orice folosire ulterioară a unui astfel de document în alt context – chiar dacă nu este eludată nicio normă procedurală, iar dreptul la apărare al întreprinderilor vizate este în mod corespunzător respectat –, ar însemna o depășire a obiectivului urmărit prin articolul 28. Cu titlu de exemplu, nu ar exista niciun motiv să se interzică folosirea,

47 — A se vedea Hotărârea PVC (EU:C:2002:582, punctele 294-307).

48 — A se vedea în special punctele 470 și 471 din hotărârea pronunțată în primă instanță: Hotărârea PVC (T-305/94-T-307/94, T-313/94-T-316/94, T-318/94, T-325/94, T-328/94, T-329/94 și T-335/94, EU:T:1999:80).

49 — *Ibidem* (punctul 477).

într-o investigație ulterioară, a unui document incriminator găsit de Comisie în cursul unei inspecții sau obținut ca urmare a unei solicitări de informații privind o altă încălcare, cu condiția ca o copie a aceluiași document să fie găsită sau obținută ulterior, în cadrul acestei noi investigații, în conformitate cu dispozițiile prevăzute în Regulamentul nr. 1/2003.

119. Nu aceasta este însă situația în cauza de față.

120. În al cincilea și ultimul rând, în opinia noastră, este de asemenea irelevant faptul că, după cum subliniază Comisia în observațiile sale, reprezentanții recurenților, care au „urmărit” agenții Comisiei pe parcursul inspecției, nu au ridicat nicio obiecție la momentul respectiv⁵⁰ sau nu au solicitat înregistrarea unei plângeri oficiale în raportul întocmit de agenții Comisiei la finalul inspecției.

121. În primul rând, nicio dispoziție din Regulamentul nr. 1/2003 sau din Regulamentul de procedură al Curții de Justiție nu obligă întreprinderile să formuleze imediat, în acest stadiu, orice eventuale obiecții sub sancțiunea imposibilității examinării acestora de către instanțele Uniunii. Nu se poate considera că simpla tăcere a întreprinderii, la acel moment, implică acceptarea unor comportamente potențial nelegale ale Comisiei. În al doilea rând, ar fi dificil pentru reprezentanții întreprinderii să distingă imediat o posibilă încălcare a normelor de procedură de către Comisie. Agenții Comisiei nici nu sunt obligați, nici nu li se poate pretinde să ofere vreo explicație sau vreo justificare specifică referitoare, de exemplu, la tipul documentelor sau al materialelor căutate sau la motivele care au determinat percheziționarea unui anumit birou.

122. În lumina celor care precedă, concluzionăm că, având în vedere că documentele obținute prin încălcarea dispozițiilor prevăzute în Regulamentul nr. 1/2003 au fost folosite de Comisie ca temelie pentru adoptarea celei de a doua și a celei de a treia decizii de inspecție, aceste decizii trebuie anulate.

VII – Cheltuieli de judecată

123. În cazul în care Curtea este de acord cu aprecierea noastră privind recursul, atunci, în temeiul articolelor 137, 138, 140 și 184 din Regulamentul de procedură, recurențele, având câștig de cauză doar cu privire la două dintre cele patru motive de recurs invocate, trebuie obligate să suporte jumătate din propriile cheltuieli de judecată și să plătească jumătate din cheltuielile de judecată efectuate de Comisie în cadrul prezentului recurs. La rândul său, Comisia trebuie să suporte jumătate din cheltuielile de judecată efectuate de recurenți, precum și jumătate din propriile cheltuieli de judecată aferente prezentului recurs.

124. Cu privire la cheltuielile de judecată efectuate în primă instanță, recurențele au avut, pe de o parte, câștig de cauză în ceea ce privește anularea celei de a doua și a celei de a treia decizii de inspecție. Pe de altă parte, a fost confirmată valabilitatea primei decizii de inspecție. În consecință, Comisia trebuie să suporte cheltuielile de judecată aferente cauzelor T-290/11 și T-521/11, în timp ce recurențele trebuie să suporte cheltuielile de judecată aferente cauzei T-289/11.

125. Autoritatea de Supraveghere AELS și guvernul spaniol, în calitate de intervenienți, trebuie să suporte propriile cheltuieli de judecată.

50 — Mai mult, susținerile Comisiei în această privință nu par a fi corecte, întrucât documentele depuse la dosar indică faptul că o parte dintre avocații recurenților au obiectat inițial față de căutarea documentelor privind DUSS.

VIII – Concluzie

126. În lumina considerațiilor prezentate mai sus, solicităm, așadar, Curții să dispună:

- anularea Hotărârii din 6 septembrie 2013, Deutsche Bahn și alții/Comisia, pronunțată în cauzele conexe T-289/11, T-290/11 și T-521/11, în măsura în care Tribunalul a respins motivul întemeiat pe încălcarea dreptului la apărare al recurenților, având în vedere neregularitățile care au afectat desfășurarea primei inspecții;
- anularea Deciziei C(2011) 2365 a Comisiei din 30 martie 2011 și a Deciziei C(2011) 5230 a Comisiei din 14 iulie 2011;
- respingerea în rest a recursurilor;
- obligarea recurenților la suportarea a jumătate din propriile cheltuieli de judecată și la plata a jumătate din cheltuielile de judecată efectuate de Comisie în legătură cu prezentul recurs, precum și obligarea Comisiei la suportarea a jumătate din propriile cheltuieli de judecată și la plata a jumătate din cheltuielile de judecată efectuate de recurenți în legătură cu prezentul recurs;
- obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată aferente cauzelor T-290/11 și T-521/11 și a recurenților la plata cheltuielilor de judecată aferente cauzei T-289/11;
- obligarea guvernului spaniol și a Autorității de Supraveghere AELS la suportarea propriilor cheltuieli de judecată.